

Jumalateenistus Nõos P, 16.09.22 kell 11.00, 18. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: 5Ms 6:4–9; Mt 22:34–40

Pihikõne: Ef 4:26

Jutlus: 1Kr 1:4–9

Laulud: 56 (1–4); 358 (1–2, 3); 289 (1–3); 296 (1–5)

Ma tänan alati oma Jumalat teie pärast Jumala armu eest, mis teile on antud Kristuses Jeesuses! Te olete ju kõige poolest saanud rikkaks temas, igasuguses sõnas ja igasuguses mõistmises, kuna tunnistus Kristusest on teis kinnitatud, nii et teil ei ole puudu ühestki armuannist, oodates meie Issanda Jeesuse Kristuse ilmumist. Tema kinnitab teid ka lõpuni, et te oleksite laitmatult puhtad meie Issanda Jeesuse Kristuse päeval. Ustav on Jumal, kelle poolt te olete kutsutud osadusse tema Poja Jeesuse Kristuse, meie Issandaga.

Tänane kirjakoht on sissejuhatus apostel Pauluse esimesele kirjale Korintose kogudusele.

Nagu ehk teate, on Pauluse kirjad üles ehitatud antiikretoorika reeglite järgi, kus tervitusele järgnebki sissejuhatus, milles viidatakse juba kirja järgneva põhiosa teemadele. Nendeks teemadeks on 1Kr-s Jumala arm Kristuses Jeesuses, koguduse rikkus Kristuses sõna ja mõistmise poolest, kindel tunnistus Kristusest, ootus Jeesuse Kristuse ilmumiseks, Kristuse kinnitus viimsel päeval ja koguduse osadus Kristuses.

Kõigi teemade puhul hakkab silma see, et kõik need on seotud Kristusega: ilma Temata pole midagi peale hakata.

Paulus nimelt teab – ja sellest saame teada ka kirja põhiosa edasi lugedes –, et Korintose koguduses pole asjad kõik niisuguses korras nagu ühes koguduses peaks olema. Alles eelmisel pühapäeval kõnelesime ju 2Kr alusel sellest, kuidas Paulus kogudusega suhtlemisel vaeva nägi, tookord siis seoses annetuste kogumisega Jeruusalemma kogudusele.

Kuid seotus Kristusega aitab üle saada kõigist probleemidest inimeste vahel. Ilma temata pole meist, inimestest midagi! Jeesus ütleb ju paljukorratud kirjakohtas Jh 15:5: „Mina olen viinapuu, teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest minust lahus ei suuda te midagi teha.“

Mis aga juhtub siis, kui inimesed on lahus Kristusest? Sellest jutustab meile nt apostel Ef 2:1jj: „Jumal on teinud elavaks ka teid, kes te olite surnud oma üleastumistes ja pattudes, milles te varem käisite selle maailma ajastu viisil, vürsti viisil, kellel on meelevald õhus, vaimu viisil, kes nüüdki on tegev sõnakuulmatute laste seas; kelle seas ka meie kõik varem käisime oma lihalikes himudes, tehes liha ja mõtete tahtmist mööda, ning me olime loomu poolest viha lapsed nagu teisedki.“

„Viha lapsed“ on kõnekas väljend, mis ilma erilise analüüsita näitab inimese kalduvust vihata ja olla vihatud. Alates Kaini ja Aabeli ehk vennatapulooost loeme sellest läbi kogu Piibli ja näeme viha laste põlve ka oma elus – nii enese ümber kui ka oma loomuses.

Juhtusin eile vaatama kordust ETV saatesarja „Pealtnägija“ viimasest saatest (12.10.22), kus kõneldi kolmest inimesi tülli ajanud juhtumist. Kõigis lugedes olid aga osapooled veendunud, et neil on selles tülis õigus. Mõnda osapoolt toetas tema õiguses kohus, mõnda mitte. Kõigi lugude ärakuulamise järel valdas mind rusutuse tunne, sest inimsuhete paranemiseks ei tundunud olevat mitte mingisugust lootust.

Viha laste saatus ongi lootusetus ja lootusetusest omal jõul välja rabeleda pole võimalik. See lootus, mis aitab edasi elada, peab tulema kusagilt väljastpoolt.

Ka Paulus teab, et tema rajatud Korintose koguduses on viha ja lootusetust. Ning just seetõttu rõhutabki ta juba oma kirja sissejuhatuses, et kogudusel on kõike küllaga justnimelt mitte inimeste enda tõttu, vaid Jumala armu läbi Jeesuses Kristuses. See on ristikoguduse tunnus. Sest seal surevad viha lapsed ristimise läbi koos Jeesusega ja äratatakse sellesama ristimise läbi üles koos Kristusega. Vaatame siis, millised annid on kogudusel tänu Jumala armule Kristuses.

Kõigepealt lubab Jumala arm Kristuses apostel Paulusele olla oma Korintose koguduse eest Jumalale tänulik. Nagu eelpool öeldud, on Paulus hästi kursis probleemidega, mis selles koguduses

pead tõstavad. Kuid ometi on tema südames tänulikkus. Mitte selle eest, et inimesed koguduses on nii tublid, teevad palju vägevaid asju ja saavad probleemidest varem või hiljem jagu. Vaid selle eest, et Jumal on neile andnud oma armu Kristuses Jeesuses. Võiks öelda, et Paulus on tänulik kingituse eest, mille Jumal Korintose kogudusele on andnud.

See Jumala arm väljendub koguduses rikkalikult sõnas ja mõistmises. Võiks ka tõlkida „kõnes ja tunnetuses“. Mõlemast on 1Kr-s rohkesti juttu. Nt 8. peatükis kõneldakse tunnetusest, mille kohaselt inimene võib enda arvates ebajumalaile ohverdatud liha süüa või söömata jätta. 14. peatükis aga kõneldakse keeltega rääkimisest koguduse jumalateenistusel. Ka meie kiriku kogudustes – ja võib-olla ka meie koguduses – on seda Jumalast antud sõna/kõne ja mõistmist/tunnetust märgata ja selle eest on põhjust Jumalat tänada.

Edasi ütleb aga Paulus: „...tunnistus Kristusest on teis kinnitatud, nii et teil ei ole puudu ühestki armuannist.“ Sellega tahab Paulus öelda, et kogudus on evangeeliumi Jeesusest Kristusest vastu võtnud, seda mõistnud, Jumal on seeläbi kinkinud koguduseliikmete südamesse Püha Vaimu ja nüüd on kogudusele antud kõikvõimalikud armuannid.

Millised? Sõnast ja tunnetusest oli juba juttu, kuid lugedes esimest kirja korintlastele edasi, saame 13. peatükist teada, et miski on sõnast ja tunnetusest veelgi tähtsam: nimelt armastus. 1Kr 13:8: „Armastus ei häabu kunagi. Olgu ennustused – need kõrvaldatakse, olgu keeled – need vaibuvad, olgu tunnetus – see lõpeb ära.“ Ka seda ülimalt andi, armastust on kogudusele rikkalikult kingitud!

Milleks neid armuande aga tarvis on? Paulus vastab: selleks, et oodata „meie Issanda Jeesuse Kristuse ilmumist“. Piibliteadlased on välja toonud, et kui mõistet „Kristuse ilmumine“ võiks mujal tõlgendada Kristuse tagasitulekuna viimsel päeval, siis mitte siin. Pigem tähendab meie Issanda Jeesuse Kristuse ilmumine siin Jumala saladuste järkjärgulist tunda andmist koguduse elus: läbi sõna, sakramendi, palve ja heade tegude. Kõik need ja eelnimetatud armuannid aitavad usklikku Jumala saladustest järjest enam osa saada!

Kuid Paulus ei jäta siin rõhutamata ka seda, et Kristus kinnitab kogudust siiski ka päris lõpuni, päevani, mil Issand Jeesus Kristus tagasi tuleb. Kuuleme igal jumalateenistusel apostlikku rahusoovi 1Ts 5:23: „Aga rahu Jumal ise pühitsegu teid läbinisti ning teie vaim ja hing ja ihu olgu tervikuna hoitud laitmatuna meie Issanda Jeesuse Kristuse tulemiseks!“ Ka seda rahu Jumala pühitsust võib pidada Kristuse kinnituseks, sest pühitsus tuleb ju usus Kristusesse Püha Vaimu kaudu!

Ja meie kirjakohta viimases salmis kõneleb apostel Paulus osadusest Jumala Poja Jeesuse Kristuse, meie Issandaga. See osadus (kr κοινωνία) ongi see, milles Kristuse kogudus alati seisab, vaatamata sellele, et teda – nagu iga inimest või inimrühma – kimbutavad viha lastele omased tülid ja vaen. „Osadus“ on kristliku žargooni sõna ja seda väljaspool kirikut palju ei kasutata. Võib-olla just seetõttu, et osadus on Jumala armuand, mida väljaspool kogudust ei saagi olla!

Osadus on alatine koosolemine Jeesuse Kristusega kui ühe suure ihu Peaga (meenutagem algul toodud kirjakohta „Mina olen viinapuu, teie olete oksad“!). Ja ühtlasi on osadus koosolemine teiste inimestega, selle suure Kristuse Ihu liikmetega. Sellise Kristuse Ihu osaduse sisse ei mahu viha laste loomus.

Paulus ütleb meie kirjakohta viimases salmis ka seda, et Jumal on ustav, kui ta on kristlased Kristuse Ihu osadusse kutsunud. Mida see võiks tähendada?

Võib-olla seda, et kui sellist osadust näha pole, siis pole selles süüdi Jumal, vaid inimesed ise. Jumal on ju inimesed enda juurde, oma Poja osadusse kutsunud, kuid nad kas pole tulnud või siis pole nad sellesse osadusse jäänud.

Jeesus kõneleb Mt 22:1–14 tähendamissõna kuninglikust pulmapeost, millele kutsutakse palju rahvast. Kui siis pulmapidu algab, leidub pulmasaalis inimene, kellel pole seljas pulmarõivast ja kes ei oska seda kuidagi põhjendada. Ning Jeesus ütleb: „Siis kuningas ütles teenijatele: „Siduge tema jalad ja käed ning visake ta välja pimedusse!“ Seal on ulgumine ja hammaste kiristamine. Sest paljud on kutsutud, aga vähesed valitud.”“

Mis siis selle inimesega juhtunud oli? Täna kirjakohta kontekstis võiks öelda, et temas polnud tunnustus Kristusest kinnitatud, nõnda et tal oli puudus mõnest armuannist, millest ülal juttu oli. Võib-olla ei leitud teda olevat ristitud? Võib-olla polnud ta osa saanud Issanda söömaajast? Ja võib-

olla oli tal puudu armastusest?

See pimedus, millesse too pulmarõivata inimene visati ongi ehk seesama viha laste pimedus, kus inimesed ei suuda koos olla ilma ulgumise ja hammaste kiristamiseta.

Kuid meile on antud Jumala armu Kristuses Jeesuses. Jäägem siis Kristuse osadusse!

Aamen.